

„A hazai közúti közösségi közlekedés helyzete az EU tükrében”

előadó

György Tibor
a VOLÁN Egyesülés
személyszállítási igazgatója

**„XIX. Magyar Közlekedés Helyzete az EU-ban”
vasúti, közúti és városi közlekedés, jogi
szabályozás, szolgáltatás és infrastruktúra
fejlesztés**

2015. február 26-27., Kápolnásnyék

A közösségi közlekedés szerepe

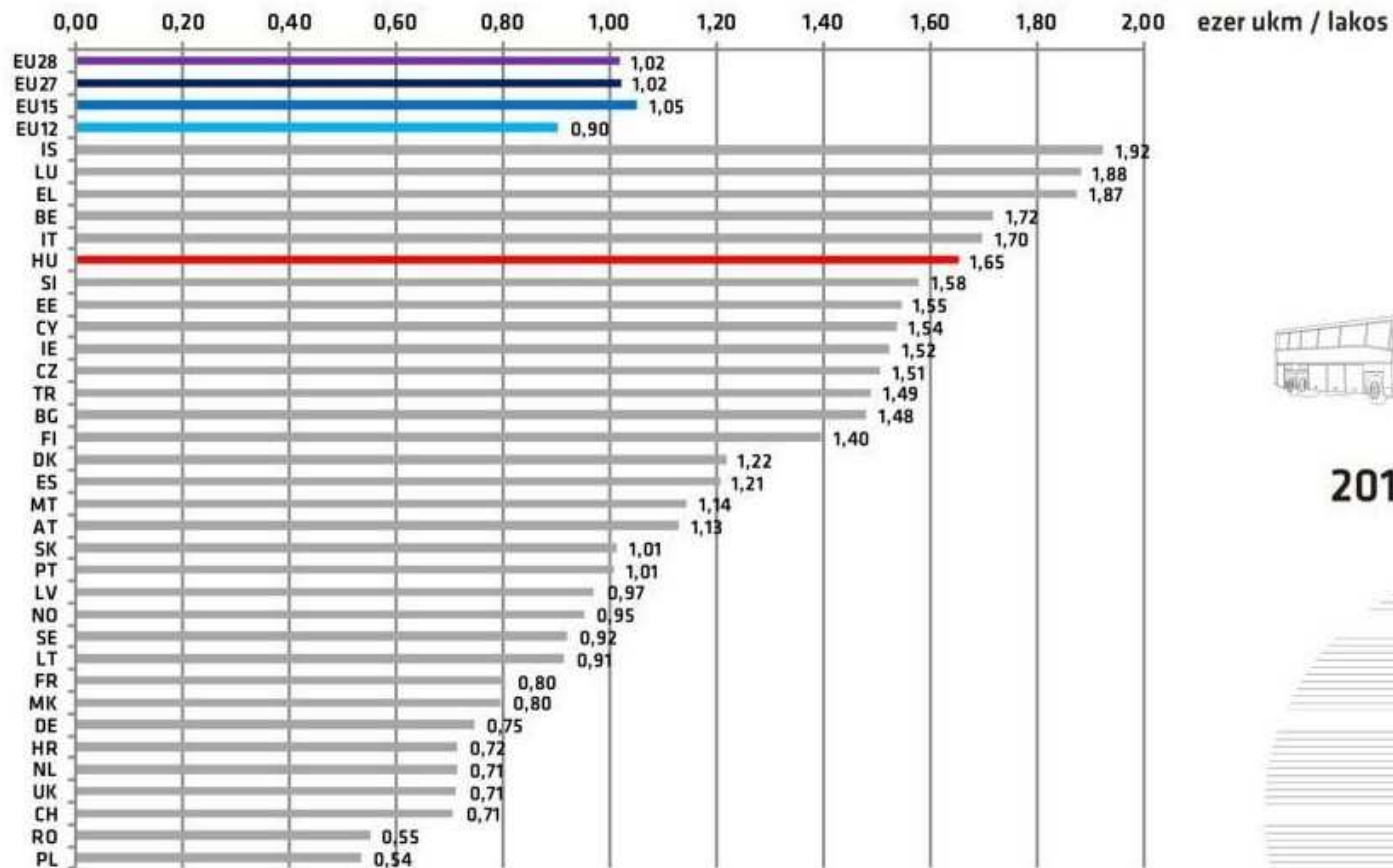
Szárazföldi közlekedési modal split az EU-ban és Magyarországon (2012)

Forrás: EUROSTAT

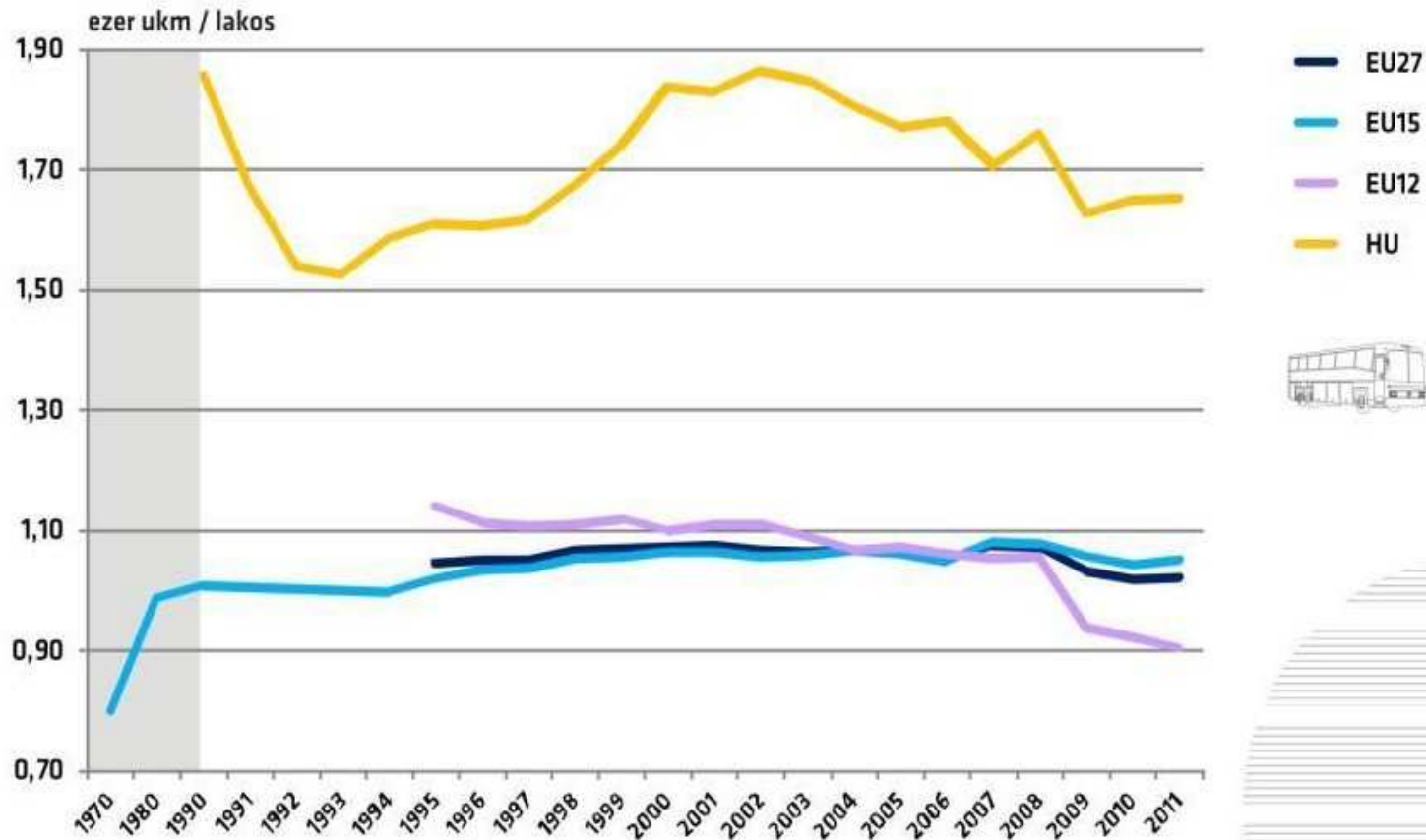
Lakosságra vetített autóbusz személyszállítási teljesítmények európai országokban

2011

Lakosságra vetített autóbusz személyszállítási teljesítmények változása

A közszolgáltatások jogi háttérét jelentő legfontosabb EU és hazai jogszabályok

EU-s jogforrások:

- ✓ 1370/2007/EK rendelet (vasúti és közúti közszolgáltatásról)
- ✓ 181/2011/EU rendelet (autóbusszal közlekedő utasok jogairól – szerződéses feltételek)
- ✓ A Bíróság C-280 sz. az Altmark Trans GmbH ügyben hozott ítélete

Hazai jogszabályok:

- ✓ A személyszállításról szóló, 2012. évi XLI. törvény
  - ✓ Az utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV.25) Korm. rendelet
  - ✓ 216/2011. (XII.7.) Korm. rendelet
  - ✓ 213/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet
  - ✓ 123/2014. (IV.10.) Korm. Rendelet (közforgalmú személyszállításhoz kapcsolódó, adatok, adatbázisok...)
- + Közszolgáltatási Szerződés (menetrend, díjszabás, utazási feltételek)

A közösségi közlekedés jelenlegi intézményi háttere és piaci struktúrája

- **Vasúti személyszállítási közszolgáltatást** az állami tulajdonban lévő MÁV Csoport részét képező MÁV Start Zrt., valamint a Magyar Állam és az Osztrák Állam közös tulajdonában lévő GySEV Zrt. (2014.01.01-2023.12.31) 10 éves személyszállítási közszolgáltatási szerződés alapján.
- **Vasúti pályaműködtetési tevékenységet** a MÁV Zrt., valamint a GySEV Zrt végez, a vasúti pályaműködtetési szerződés 2011-től 2015-ig került megkötésre a társaságokkal.
- A **helyközi közúti közlekedési közszolgáltatások** piacán jelenleg 24 többségi állami tulajdonban lévő VOLÁN társaság 2016. december 31-ig érvényes közszolgáltatási szerződés alapján.
- A 100 feletti darabszámú, helyi közlekedéssel rendelkező település, a **helyi közlekedési tevékenységet** önkormányzati tulajdonú szolgáltatók, vagy VOLÁN társaságok végzik, e szektorban azonban – főleg a kisebb települések esetében – számos magánvállalkozás is végez helyi közlekedési tevékenységet (2023).

A belföldi helyközi közösségi közlekedés teljesítményeinek megoszlása az egyes szolgáltatók között (2013, KSH)

	Utasszám		Utaskilométer	
	ezer fő	%	millió	%
VOLÁN autóbusz	428 612	64,1	8 319	40,7
Egyéb autóbusz	90 888	13,6	4 287	21,0
Vasút	148 500	22,2	7 842	38,3
Hajó	660	0,1	11	0,1
Összesen:	668 660	100	20 459	100

A magyarországi települések közforgalmú közlekedési ellátottsága (2014)

120 településen volt 2014-ben önálló menetrend szerinti helyi közlekedés (ebből 72 VOLÁN volt, 20.300 munkanapi járatszám)

Naponta
indított helyközi
autóbusz
járatszám:
Kb. 40.000,
közel
20.000 megálló

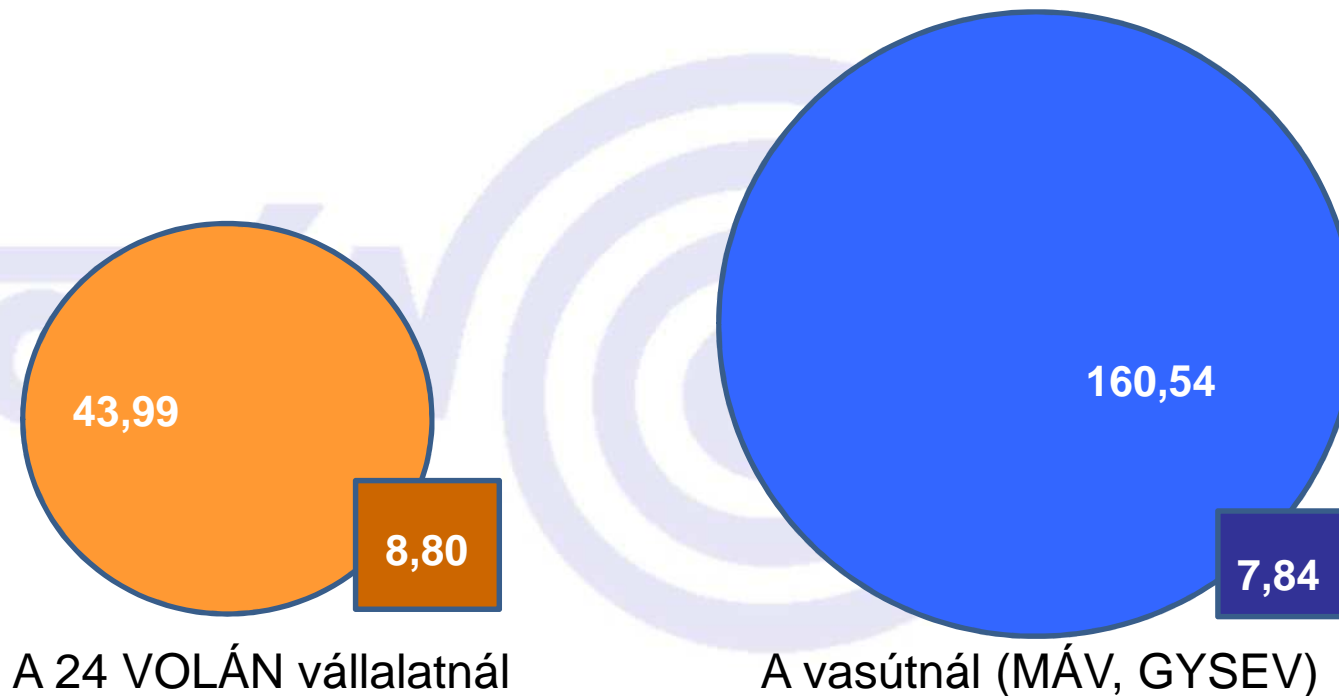
943 település érhető
el vasúttal is

4 településnek nincs
tömegközlekedési
Kapcsolata

9 kivétellel
valamennyi hazai
településen (az összes: 3.154)
van VOLÁN autóbusz-közlekedés

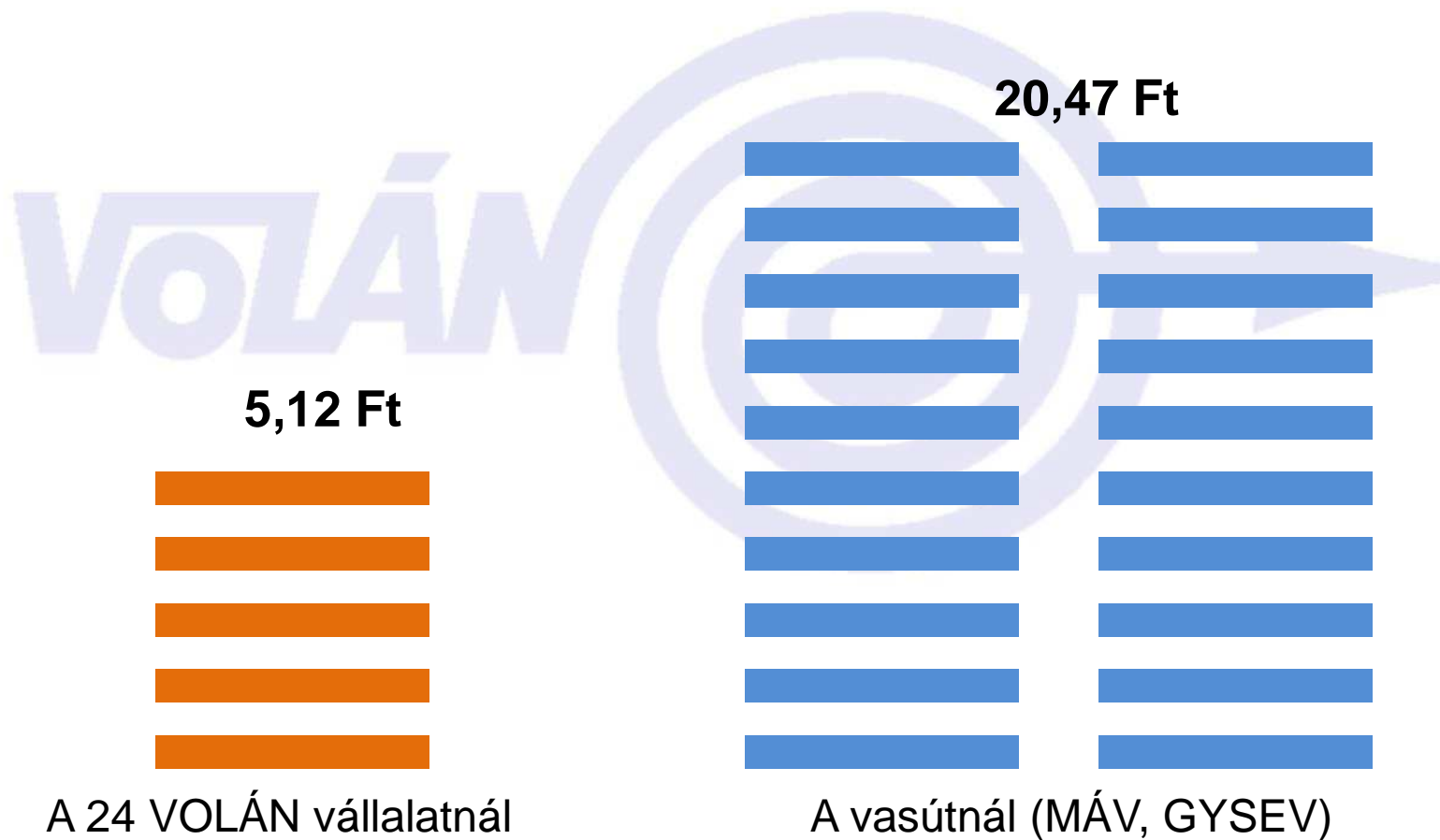
Utaskiszolgálási színvonaljellemzők		vasút	VOLÁN
Hálózatsűrűség	(km/km ²)	0,1	0,3
Egy megállóhellyel kiszolgált terület	(km ² /mh)	59,4	4,83
Egy megállóhellyel kiszolgált lakos	(lakos/mh)	6616,6	519,2
Bekapcsolt helységek aránya	(%)	29,8	99,7

A menetrendszerű helyközi személyszállítás teljesítménye és állami veszteségtérítése (2013)

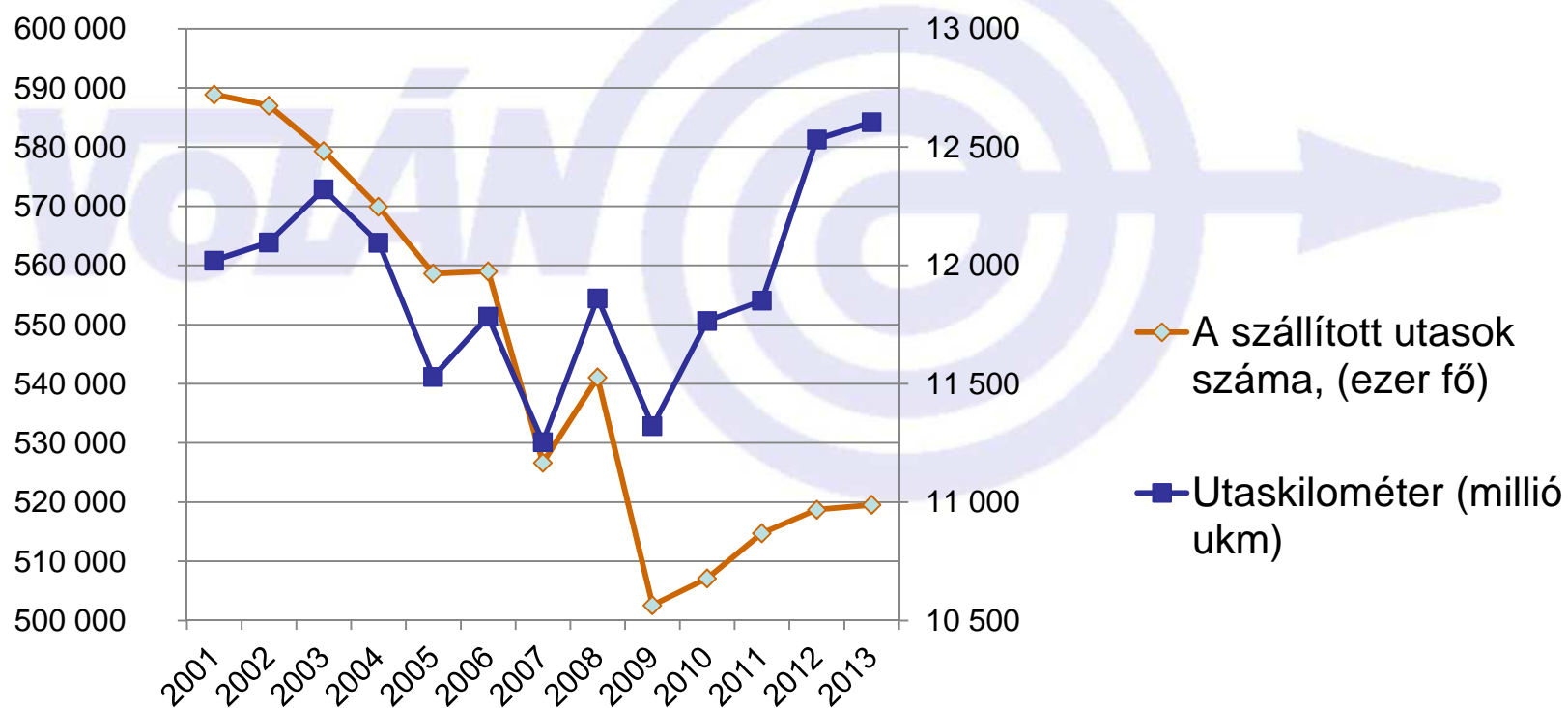

■ ■ milliárd utaskilométer
● ● milliárd forint

Veszteségtérítés a vasúti és a buszos utazás után, fejenként és kilométerenként (2013)

Helyközi autóbusz-szállítási teljesítmények (2001-2013)

A VOLÁN társaságok régiós átalakításának célja

A régiós átalakítási projekt végrehajtása során az MNV Zrt részéről elvárt eredmények megfogalmazásakor kitűzött cél, olyan szervezeti felépítés kialakítása, amely:

- országos szinten összehasonlíthatóvá teszi a regionális VOLÁN társaságokat;
- az elvárható létszám racionalizálást tesz lehetővé az adminisztratív és irányítási folyamatokban;
- biztosítja, hogy a változtatások egyszeri költségei már a változtatás éveiben se jelentsenek többletköltséget a társaságok bázis időszakban felmerült költségeihez képest, többletforrás nélkül viszik végig az átalakítási folyamatot;
- a projekt lezárását követően illetve már közben is az új, összevont regionális VOLÁN társaságok kapacitásainak további optimalizálásával versenyképessé teszi, és a közszolgáltatási szerződések lejártával azok ismételt elnyeréséhez hozzájárulhat.

Megrendelői elvárások a közösségi közlekedés terén

A **megrendelői szempontok** és elvárások a következők:

- költségvetés teherviselő képessége,
- az utasok véleménye, a társadalmi megítélés,
- a kiszolgálás színvonala,
- a város és térség fejlesztésére gyakorolt hosszú távú hatás,
- környezet terhelésének mértéke, közlekedésbiztonság,
- gazdasági megalapozottság,
- szociálpolitikai célok támogatása (alapellátás biztosítása, mozgáskorlátozottak, idősek, iskoláskorúak segítése).

Az elvárásokat összegezve megállapítható, hogy a közösségi közlekedés magas színvonalú biztosításának és gazdaságos működtetésének alapvető feltétele az autóbuszpark modernizációja, egy korszerű és magas műszaki megbízhatóságú autóbusz állomány megléte.

A közlekedési szakpolitika részéről előfeltétel a korábbi éveknél racionálisabb, hatékonyabb régiós működés megteremtése, mely a modernizációs program elindulásával valósulhat meg.

VOLÁN régiós felosztás

Régiós közlekedési központok VOLÁN társaságainak főbb mutatószámai (2013)

Régiós közlekedési központok	Saját tőke (eFt)	Autóbusz db szám	Foglalkoztatottak száma (fő)
Északnyugat - magyarországi	14 868 494	1 368	4 087
Középnnyugat - magyarországi	4 953 374	535	1 630
Dél - dunántúli	11 254 783	796	1 670
Dél - alföldi	11 936 502	875	2 503
Középkélet - magyarországi	8 985 970	766	1 979
Észak - magyarországi	14 349 678	1 076	3 193
VOLÁNBUSZ (Közép – magyarországi)	18 601 157	578	2 091

VOLÁN társaságok integrációjának MNV Zrt által állított jövőképe

A VOLÁN Társaságok számára 2015. évben új lehetőségek nyílnak:

- Az összehangolt egységes irányítás versenyképesebb társaságot eredményez.
- A regionális társaságok méretgazdaságosabbak, tőkeerősebbek lesznek.
- Hosszú távon az országos szintű informatikai rendszer kiépítése lehet a cél.
- Hatékonyabb együttműködés a kötőtpályás és közúti szolgáltatók között.
- Egységes szabályozási rendszerek alapján átláthatóbb, költséghatékonyabb és ellenőrizhetőbb működés biztosítása.

Az utaskiszolgálást érintő legutóbbi, jelentős VOLÁN fejlesztések

- **A/ ITS fejlesztések:** Forgalmirányítási központok, rendszerek; Utasforgalom dinamikus kiszolgálása és tájékoztatása;
- **B/ Infrastruktúra fejlesztés:** Autóbusz pályaudvarok; Intermodális csomópontok; Közösségi közlekedési folyosók; Autóbusz közlekedési pályafejlesztés;
- **C/ Szolgáltatási színvonal fejlesztése:** Tarifaközösség előkészítése; Menetrend összehangolás; Elektronikus jegy és bérletrendszer; Igény alapú tömegközlekedés bevezetése; Közlekedési szövetség előkészítése, Járműbeszerzések;

A/ ITS fejlesztések

Járat: 6605/29

		Járatszám: 6605/29
		Vasi Volán
		n/a
		munkanap
Érkezik	Indul	Szombathely, autóbusz-állo...
	14:00	0 km
(--:--)	14:01	
Érkezik	Indul	Szombathely, vasútállomás
14:06	14:06	1.7 km
14:05	14:08	
Érkezik	Indul	Szombathely, Neumann Jáno...
14:07	14:07	2.3 km
14:10	14:10	
Érkezik	Indul	Szombathely, 11-es Huszár...
14:09	14:09	3.4 km
14:11	14:12	
Érkezik	Indul	Szombathely, Stromfeld lakó...
14:10	14:10	3.9 km
14:13	14:13	

B/ Infrastruktúra fejlesztések

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecenyterv.gov.hu
06 40 638 438

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

C/ Szolgáltatási színvonalat érintő fejlesztések

Akadálymentesítés a menetrendszerinti személyszállításban

- **A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló, 2007. évi XXIII. törvénnyel módosított 1998. évi XXVI. törvény:** közszolgáltatások, közlekedési rendszereknek, közlekedési eszközöknek, valamint az utasforgalmi létesítményeknek alkalmassá kell válniuk a fogyatékos személyek általi biztonságos igénybevételre - **komplex (fizikai és infokommunikációs) akadálymentesítését, azaz egyenlő esélyű hozzáférhetőséget.**
- A helyközi közlekedési közszolgáltatások szakmai irányítását ellátó Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2013. márciusában – az első ilyen jellegű EU-s kötelezettségünk teljesítési határidejekor – 10, teljes egészében akadálymentesített autóbusszállomás listáját tudta közzétenni, de jelenleg már 35 autóbusszállomás fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése történt meg, valamint folyamatban van a 181/2011-es EU-s autóbuszos utasjogi rendelet által előírt, a fogyatékkal élők közösségi közlekedését segítő, ütemezett képzés a VOLÁN munkatársak részére.

**A 1370/2007 EK rendelet és a 2012. évi XLI.
törvény szerint a piacra jutás lehetőségei**

- ✓ Pályázat - a pályázati kiírásoknak és az alapján megkötött közszolgáltatói szerződéseknek tartalmazni kell:
  - *közszolgálati kötelezettség (feladat) és földrajzi terület*
  - *szolgáltatási paraméterek*
  - *finanszírozási kérdések*
- ✓ Bizonyos nagyságrendű feladatok közvetlen odaítélése
- ✓ A helyi közlekedésben „belső” szolgáltatók megbízása

Az állami pályáztatás alapkérdései

- ✓ **Dönteni kell: milyen földrajzi méretűek lesznek a pályáztatott feladatok? (és a szolgáltatási szintek?)**
- ✓ **Rendezni és stabilizálni kell a finanszírozás feltételeit (3 év-10 év ellentmondása)**
- ✓ **Ki kell dolgozni az egységes ellátási és minősítési követelményrendszert (SLA - bevezetés alatt)**
- ✓ **Alapkérdés: mi a tulajdonos szándéka a jelenlegi VOLÁN társaságokkal? (helyi feladatokat is vállaltak)**

A VOLÁN társaságok jövőbeli kilátásai

- ✓ Hely- és piacismeret
- ✓ Szervezési és üzemeltetési tapasztalat
- ✓ Autóbusz-állomány
- ✓ Autóbuszvezetői létszám
- ✓ Egyéb infrastrukturális és humán feltételek
- ✓ A megbízhatóságot és az utazás komfortját biztosító (az autóbuszon kívüli) elemek

VOLÁN társaságok olyan háttérrel és bázissal rendelkeznek a menetrend szerinti személyszállítás hazai piacán, amely sok tekintetben előnyt jelenthet a piaci versenyben, esélyt kínál a piacon maradásra, ott meghatározó szerep betöltésére.

Köszönöm a figyelmet!

t.gyorgy@ve.hu

2015. február 26-27.